

Gnesta

Intelligent analysrapport – som stöd i planeringen November, 2025

Förord

För att utveckla och förbättra kommunens verksamheter krävs underlag för analys av både verksamhetsresultat och insikter om utvecklingen över tid.

I den nationella databasen Kolada som drivs och utvecklas av RKA finns ett stort antal nyckeltal för jämförelse och analys. För att underlätta varje kommuns analysarbete och för att enklare hitta och tolka data har Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), med hjälp av AI, tagit fram ett nytt rapportformat med unika rapporter för varje kommun i Sverige. Detta är den andra rapporten som tas fram inom detta rapportformat.

Nyckeltalen i denna rapport är hämtade från visningen "Läget i kommunen" i Kolada. I rapporten presenteras och sammanfattas utvecklingen av de nyckeltal som bedöms vara mest relevanta för den enskilda kommunen, för att på ett enkelt sätt ge förtroendevalda och tjänstepersoner en överskådlig bild över läget och utvecklingen i sin kommun.

Rapporten utgör en fortsättning i det arbete som SKR och RKA bedriver för att utveckla möjligheterna att använda AI som stöd i uppföljning och analys av nyckeltal och statistik. Det är en utvecklingsprodukt som kommer att fortsätta förbättras och kvalitetssäkras.

Som med all AI kan det förekomma fel i den AI-genererade texten och därför ska den hanteras med försiktighet.

Bra analyser är nödvändiga för att följa och planera kommunens verksamheter. Vi hoppas att den här rapporten kan vara ett stöd i det arbetet.

Ola Odebäck

Chef för avdelningen för ekonomi och styrning, SKR

Maria Price

Kanslichef, RKA

Sammanfattning

Texten är författad av en AI

Gnesta kommun visar positiva utvecklingstendenser inom flera centrala områden. Inom **individ- och familjeomsorgen** har andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd minskat till 44,3 procent, vilket är en förbättring trots att siffran fortfarande ligger över kommungenomsnittet på 39,1 procent. Verksamhetens kostnader per invånare är dessutom betydligt lägre än genomsnittet (4 287 kronor jämfört med 5 683 kronor), och kommunen har en fördelaktig nettokostnadsavvikelse på -10,6 procent, vilket indikerar en kostnadseffektivitet i förhållande till referenskostnaden. Inom **äldreomsorgen** har brukarnas upplevelse av helhetssyn i särskilt boende förbättrats till 87 procent, vilket överstiger kommungenomsnittet med 9 procentenheter. Även **LSS-verksamheten** uppvisar stabila resultat, där 93 procent av brukarna i LSS-boenden känner sig trygga med personalen – en siffra som legat högt under längre tid och klart överstiger genomsnittet på 74 procent.

Samtidigt finns utmaningar som kräver uppmärksamhet. Inom **utbildning** klarar 54 procent av eleverna i årskurs 3 alla delar av de nationella proven i svenska, vilket är 11 procentenheter lägre än kommungenomsnittet. Detta pekar på ett behov av förbättringar i grundskolans tidiga år. Inom **äldreomsorgen** har väntetiden för särskilt boende ökat markant till i genomsnitt 124 dagar, dubbelt så lång som kommungenomsnittet (61 dagar), och antalet fallskador bland personer över 80 år ligger något högre än genomsnittet. Även om nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen är relativt låg (1,5 procent) kan dessa faktorer tyda på belastning i verksamheten. **Förskolans** kostnader per inskrivet barn är lägre än genomsnittet, men detta står i kontrast till ett stabilt ofördelaktigt läge inom **medborgarnöjdhet**, där endast 75,8 procent upplever att de möts av ett bra bemötande vid kontakt med kommunen – nästan 8 procentenheter under genomsnittet.

Sammanfattningsvis visar Gnesta kommun både styrkor och områden som behöver åtgärdas. Effektiviteten inom individ- och familjeomsorg samt den höga brukarnöjdheten inom LSS och äldreomsorg är positiva tecken, medan skolresultat, väntetider och medborgarundersökningens resultat signalerar behov av fortsatta insatser.

Det här innehåller rapporten

Rapporten är uppdelad efter område. För varje område redovisas de nyckeltal som ingår i området en tabell där både det senaste tillgängliga värdet och förändringen sedan föregående period presenteras.

Bakgrundsfärgen i värdekolumnen visar hur värdet står sig i jämförelse med andra kommuner. Bakgrundsfärgen i förändringskolumnen visar om utvecklingen sedan föregående period gått i en fördelaktig eller ofördelaktig riktning. Grön färg indikerar på fördelaktigt läge eller förändring, röd färg pekar motsatsen.

Om ett nyckeltals utveckling eller nivå över tid uppfyller vissa regelstyrda kriterier, visas även ett diagram direkt efter tabellen som illustrerar utvecklingen.

För mer information om färgskalor, urvalsprinciper och hur tabellerna ska tolkas, se avsnittet 'Om rapporten' i slutet av rapporten.

Barn och unga

Texten är författad av en AI

Gnestas verksamhet inom **barn och unga** visar på tydliga utmaningar och vissa starka områden. **Förskolan** har en lägre andel inskrivna barn jämfört med andra kommuner, samtidigt som personalbelastningen är relativt hög, vilket kan påverka resursfördelningen. **Grundskolans** resultat i årskurs 3 ligger under genomsnittet, medan elevernas nöjdhet i årskurs 8 är måttlig. Däremot uppvisar **behörigheten till yrkesprogram** i årskurs 9 ett förhållandevis gott läge. På **gymnasienivå** ligger andelen elever med examen inom fyra år i den mittersta delen av jämförelsegruppen. Sammanfattningsvis pekar statistiken på behov av förbättringar i tidiga skolår och förskola, medan senare skolår och övergången till gymnasiet visar på stabilare resultat. En helhetsinriktad strategi för att stärka grunden i utbildningssystemet vore relevant.

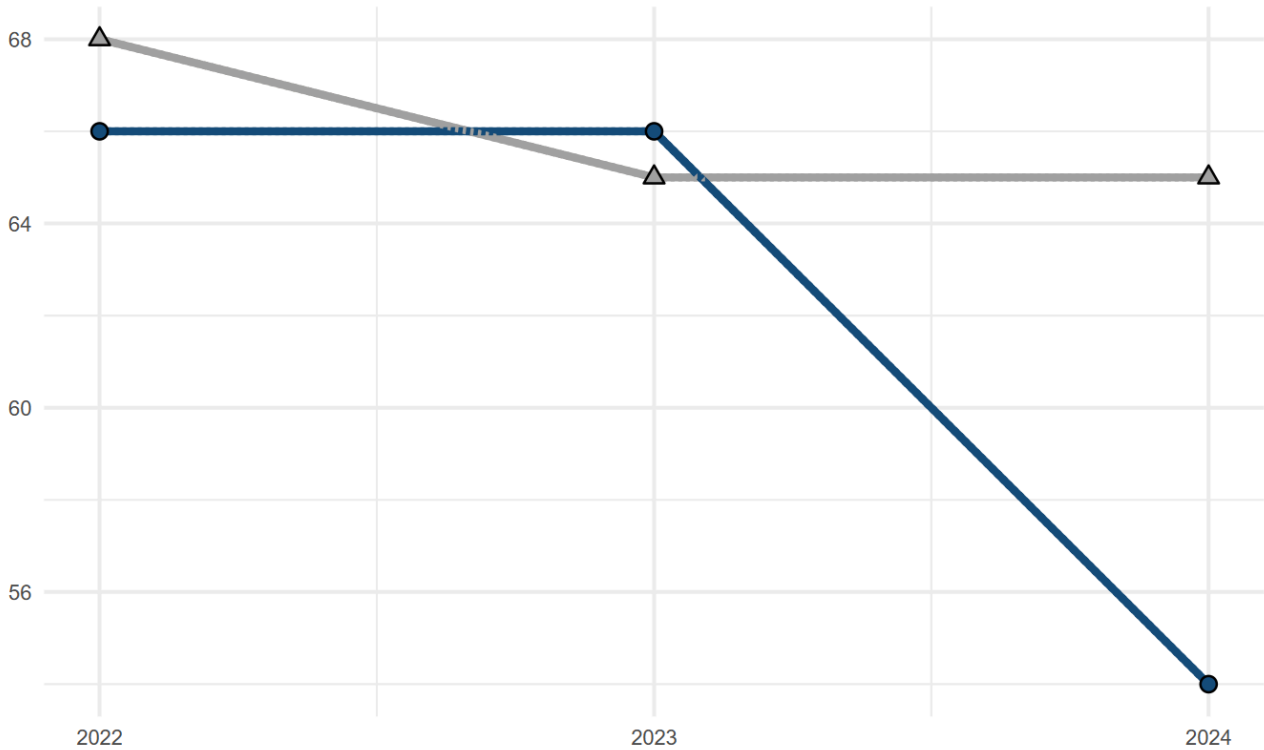
Nyckeltal	År	Värde	Förändring
Skola			
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	2024	82,2	+1,1
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal	2024	5,1	-0,2
Heltidstjänster i förskolan med förskollärläggning, lägeskommun, andel (%)	2024	34	-1
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)	2024	54	-12
Elever i åk 5: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2025	77,4	-1,9 *
Elever i åk 6 som uppnått betygsgränserna i alla ämnen, hemkommun, andel (%)	2025	79,8	+5,2
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	2025	55,8	-
Elever i åk 9 som uppnått betygsgränserna i alla ämnen, hemkommun, andel (%)	2025	78,1	-4,8
Elever i åk 9, meritvärde, hemkommun, genomsnitt (17 ämnen)	2025	227,0	-15,0
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	2025	89,1	-5,0
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	2024	73,7	+1,1
Fritid			
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	2023	23,8	+1,0
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år	2024	87,0	+28,3
Elever i musik- eller kulturskola, 6-15 år, andel (%)	2023	31,0	-1,0
Stöd och insatser			
Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar, andel (%)	2024	91,7	-8,3
Barn och unga 0-20 år som har varit placerade på HVB eller familjehem någon gång under året, antal/1000 inv	2024	10,0	-1,4
Invånare 0-22 år med insatser enligt LSS, antal/10 000 inv 0-22 år	2024	172	+2
* Förändringen beräknad mot värdet två år tidigare och inte föregående år			

Nyckeltal i fokus inom 'Barn och unga'

Här presenteras nyckeltal i området 'Barn och unga' som antingen förändrats tydligt, positivt eller negativt, eller länge legat kvar på en relativt hög eller låg nivå

▲ Alla kommuner (ovägt medel) ● Gnesta

Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort ofördelaktig förändring.

Vuxna

Texten är författad av en AI

Gnesta kommuns verksamhet inom området vuxna visar på tydliga skillnader mellan olika underområden. Inom *arbetsmarknadsåtgärder och individ- och familjeomsorg* uppvisar andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd ett läge som ligger över genomsnittet jämfört med andra kommuner, vilket indikerar en utmaning i att bryta långvarigt biståndsberoende. Däremot framstår *funktionshinderområdet* som en styrka, särskilt när det gäller trygghet i LSS-boenden där brukarnas upplevelse ligger stabilt och klart över kommunsnittet. Även daglig verksamhet bedöms som meningsfull, om än i något mindre utsträckning. Inom *äldreomsorgen* är brukarnas upplevelse av helhetssyn god, men väntetiderna till särskilt boende är långa, och fallskador bland äldre ligger på en högre nivå än i många andra kommuner. Sammanfattningsvis pekar resultaten på goda insatser inom LSS-verksamheter, medan ekonomiskt bistånd och vissa delar av äldreomsorgen utgör centrala utvecklingsområden.

Nyckeltal	År	Värde	Förändring
Arbetsmarknadsåtgärder och individ- och familjeomsorg			
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	2023	34	+15 *
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av biståndsmottagare 18+ år	2024	44,3	-12,0
Funktionshinderområdet			
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, lägeskommun, andel (%)	2024	93	0
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Verksamheten är viktig för brukaren, lägeskommun, andel (%)	2024	80	+12
Invánare med insatser enl. LSS, andel (%)	2024	1,16	+0,05
Äldreomsorg			
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	2025	84	+2
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	2025	87	+9
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	2025	124	+62
Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Omsorgspersonal som är undersköterska, vardagar i särskilt boende, äldreomsorg, andel (%)	2025	71	-10
Enhetsundersökningen, äldreomsorg - Platser i särskilt boende/sjuksköterska, äldreomsorg, vardagar, antal	2025	51,9	+24,4
Fallskador bland personer 80+, 3-årsm, antal vårdtillfällen/100 000 inv	2024	10 269	+622
Invánare 80+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	2024	23	-2

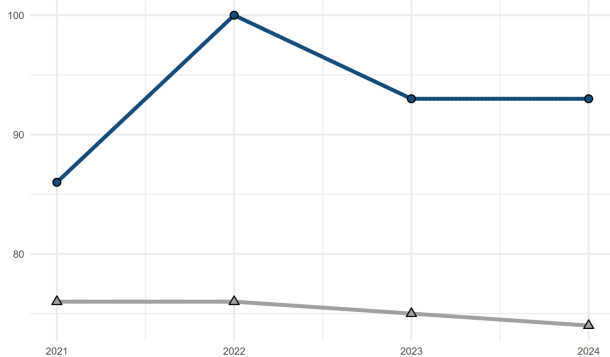
* Förändringen beräknad mot värdet två år tidigare och inte föregående år

Nyckeltal i fokus inom 'Vuxna'

Här presenteras nyckeltal i området 'Vuxna' som antingen förändrats tydligt, positivt eller negativt, eller länge legat kvar på en relativt hög eller låg nivå

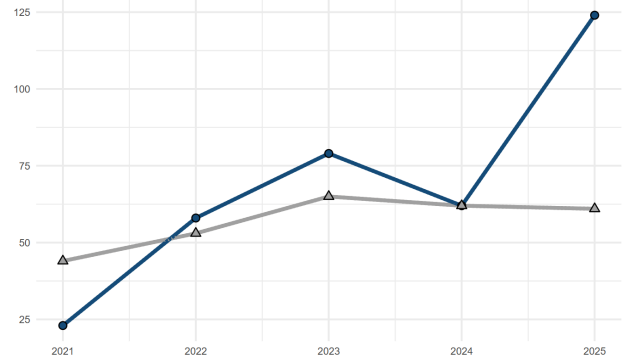
▲ Alla kommuner (ovägt medel) ● Gnesta

Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, lägeskommun, andel (%)

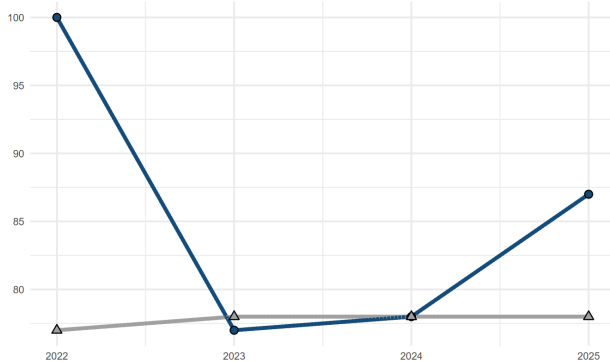
Värdet ligger sedan en längre tid på fördelaktig nivå.

Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde

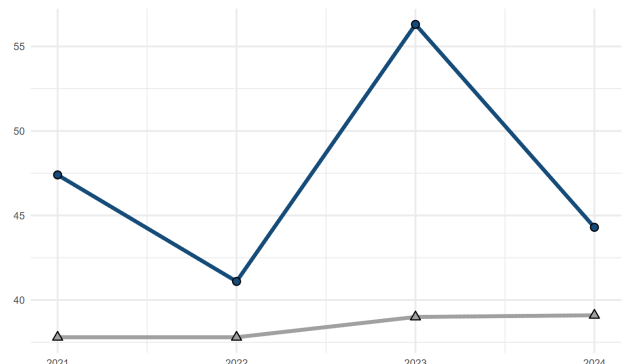
Värdet har sedan förra tidsperioden gjort ofördelaktig förändring. Jämförbara kommuner med bra resultat: Smedjebacken, Bengtsfors och Vårgårda.

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort fördelaktig förändring.

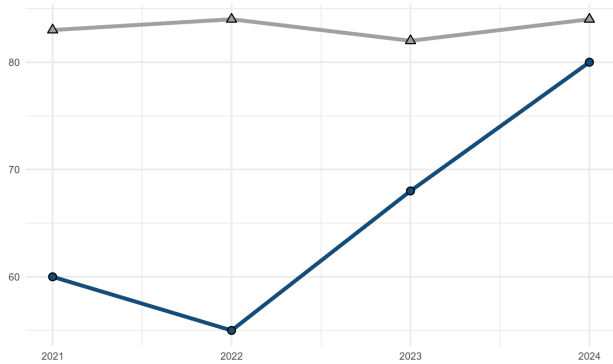
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av biståndsmottagare 18+ år

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort fördelaktig förändring.

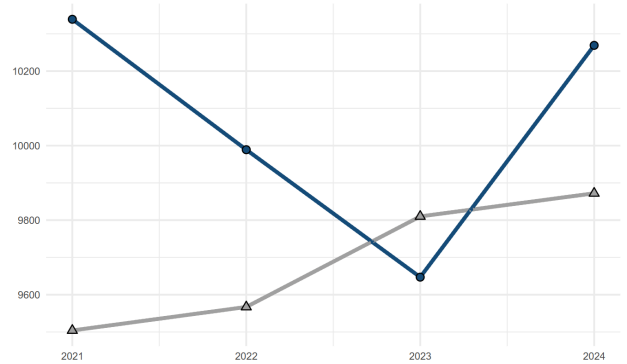
▲ Alla kommuner (ovägt medel) ● Gnesta

Brugarbedömning daglig verksamhet LSS - Verksamheten är viktig för brukaren, lägeskommun, andel (%)

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort fördelaktig förändring.

Fallskador bland personer 80+, 3-årsm, antal vårdtillfällen/100 000 inv

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort ofördelaktig förändring. Jämförbara kommuner med bra resultat: Tranemo, Årjäng och Tanum.

Samhälle

Texten är författad av en AI

Gnestas samhällsrelaterade indikatorer visar på tydliga skillnader mellan olika områden. Medborgarnas upplevelse av bemötande från kommunens tjänstepersoner ligger konsekvent under riksgenomsnittet och har inte förbättrats över tid, vilket pekar på en utmaning inom servicekvalitet. Däremot uppvisar nöjdheten med skötseln av utomhusmiljöer stabila resultat i den övre halvan jämfört med andra kommuner. Tryggheten i bostadsområdena när det är mörkt ligger också på en relativt god nivå, vilket indikerar ett förhållandevis starkt trygghetsläge.

Företagsklimatet utgör en tydlig svaghet, med låga indexvärden som signalerar behov av förbättringar för att främja lokal näringslivsutveckling. Å andra sidan presterar kommunen väl inom avfallsåtervinning, med höga andelar som placerar den i den positiva delen av spektrat. Sammanfattningsvis visar Gnesta på goda resultat inom miljö och utomhusmiljöer, medan servicekvalitet och företagsklimat kräver uppmärksamhet för att stärka kommunens övergripande samhällsutveckling.

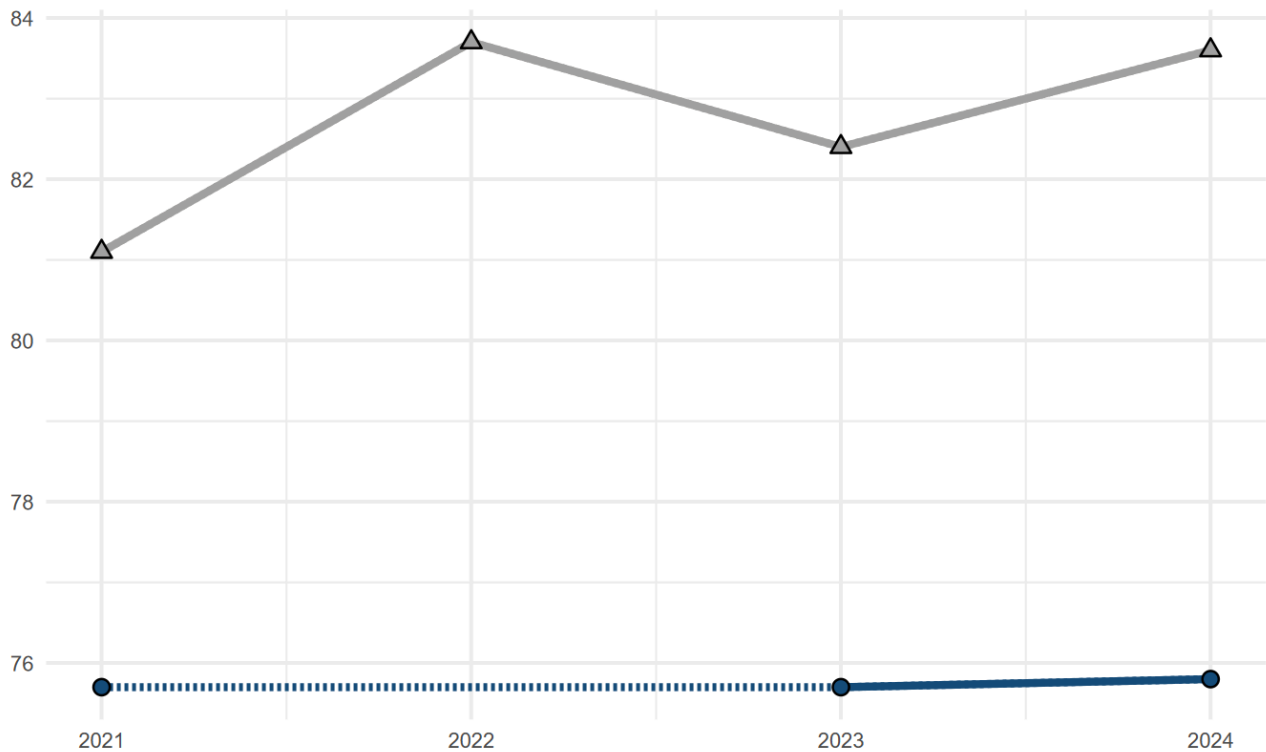
Nyckeltal	År	Värde	Förändring
Nöjdhet			
Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	2024	92,1	+1,1
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	2024	75,8	+0,1
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)	2024	71,4	-4,6
Nöjdhet med kommunens utbud av platser för idrott, friluftsliv och ställen att träffas på, andel (%)	2024	74,3	-1,1
Nöjdhet med bibliotekets utbud och främjande av lokalt kulturliv, andel (%)	2024	79,9	-2,5
Trygghet			
Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel(%)	2024	84,6	-0,3
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	2024	681	-92
Företagande och byggande			
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index, ny definition	2024	68	-
Nystartade företag, antal/1000 inv, 16-64 år	2024	11,1	+1,9
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	2024	28	-
Hushåll med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	2024	93,7	+0,5
Miljö			
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	2024	49	+3
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	2024	78,0	+2,0
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	2023	45	-2

Nyckeltal i fokus inom 'Samhälle'

Här presenteras nyckeltal i området 'Samhälle' som antingen förändrats tydligt, positivt eller negativt, eller länge legat kvar på en relativt hög eller låg nivå

▲ Alla kommuner (ovägt medel) ● Gnesta

Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)

Värdet ligger sedan en längre tid på ofördelaktig nivå.

Verksamhetens kostnader

Texten är författad av en AI

Gnesta kommuns kostnadsbild inom verksamheterna visar på vissa tydliga mönster. Förskoleverksamheten ligger i den lägre delen av kostnadsspektrumet per inskrivet barn, vilket indikerar en relativt kostnadseffektiv drift. Även gymnasieskolan har en liknande position, medan grundskolan F-9 istället befinner sig i den högre kostnadskategorin per elev. Kostnaderna för arbetsmarknadsåtgärder och individ- och familjeomsorg är förhållandevis låga i jämförelse med andra kommuner. Däremot ligger kostnaderna för funktionsnedsättning och kulturverksamhet i det högre intervallet per invånare. Fritidsverksamheten skiljer sig genom att ha en av de högre kostnaderna, medan äldreomsorgen hamnar mitt i skalan. Infrastruktur- och skyddskostnaderna är å andra sidan låga. Sammanfattningsvis finns det områden med god kostnadskontroll, men också verksamheter där kostnadsnivåerna ligger över genomsnittet.

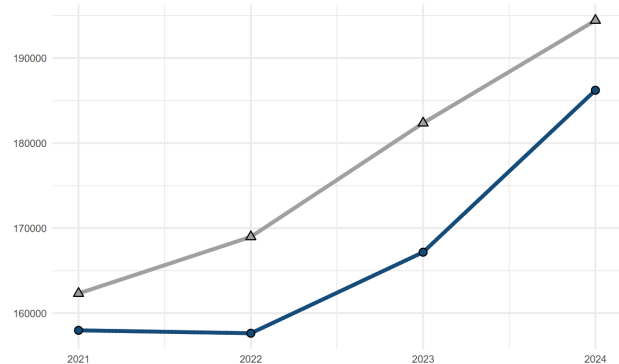
Nyckeltal	År	Värde	Förändring
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	2024	186 216	+19 044
Kostnad grundskola F-9, hemkommun, kr/elev	2024	149 012	+6 804
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	2024	145 819	+6 776
Kostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv	2024	270	-216
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	2024	4 287	-783
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv	2024	9 788	+700
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	2024	261 190	+8 948
Kostnad kulturverksamhet, kr/inv	2024	1 576	+193
Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv	2024	2 904	+88
Kostnad infrastruktur, skydd mm, kr/inv	2024	4 444	-105

Nyckeltal i fokus inom 'Verksamhetens kostnader'

Här presenteras nyckeltal i området 'Verksamhetens kostnader' som antingen förändrats tydligt, positivt eller negativt, eller länge legat kvar på en relativt hög eller låg nivå

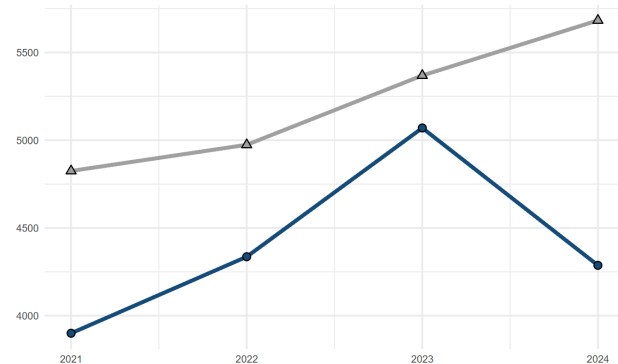
▲ Alla kommuner (ovägt medel) ● Gnesta

Kostnad förskola, kr/inskrivet barn

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort ofördelaktig förändring. Jämförbara kommuner med bra resultat: Hjo.

Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort fördelaktig förändring.

Nettokostnadsavvikelse

Texten är författad av en AI

Gnesta kommuns nettokostnadsavvikelser visar på en varierad bild mellan olika verksamhetsområden. Inom **förskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg samt LSS** ligger kostnadsläget relativt lågt i jämförelse med andra kommuner, vilket indikerar en effektiv resursanvändning inom dessa områden. Däremot uppvisar **fritidshem** och framför allt **grundskola F-9** ett högre kostnadsläge, där grundskolan sticker ut som den tydligaste utmaningen med en konsekvent ofördelaktig avvikelse. Äldreomsorgen hamnar i mittenfåran, med kostnader som varken är bland de högsta eller lägsta. Sammanfattningsvis finns det områden med god kostnadskontroll, medan grundskolan och i viss mån fritidshemmen kräver uppmärksamhet för att nå en mer balanserad kostnadsnivå.

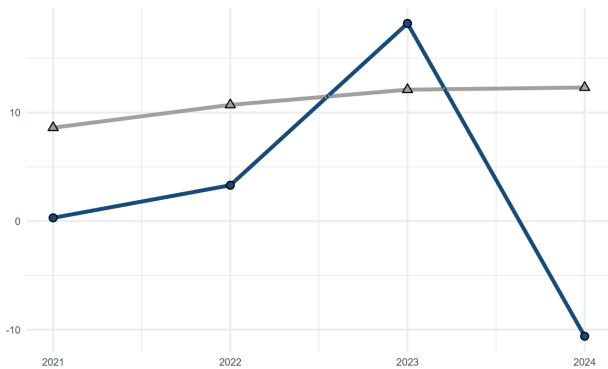
Nyckeltal	År	Värde	Förändring
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	2024	-5,5	+3,9
Nettokostnadsavvikelse fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, (%)	2024	3,0	+1,2
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	2024	8,9	-0,4
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%)	2024	-11,2	-0,1
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	2024	-10,6	-28,9
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	2024	1,5	+6,1
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)	2024	-8,0	+0,7

Nyckeltal i fokus inom 'Nettokostnadsavvikelse'

Här presenteras nyckeltal i området 'Nettokostnadsavvikelse' som antingen förändrats tydligt, positivt eller negativt, eller länge legat kvar på en relativt hög eller låg nivå

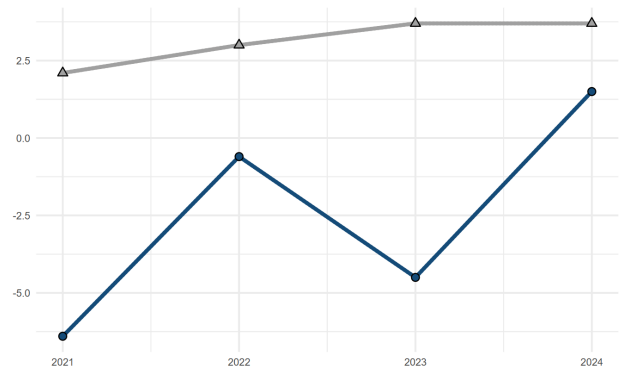
▲ Alla kommuner (ovägt medel) ● Gnesta

Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort fördelaktig förändring.

Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)

Värdet har sedan förra tidsperioden gjort ofördelaktig förändring. Jämförbara kommuner med bra resultat: Degerfors, Strömstad och Tomelilla.

Om rapporten

Nyckeltalen presenteras område för område. Varje område redovisas med en tabell, följt av eventuella fokusnyckeltal. Läs mer under 'Fokusnyckeltal' nedan.

Tabellerna

Varje tabellsida inleds med en kort AI-genererad sammanfattning utvalda nyckeltal i tabellen. Tabellen har fyra kolumner:

- **Nyckeltalets namn**
- **År** – Vilket år värdet avser (alla nyckeltal har inte nödvändigtvis samma senaste årtal)
- **Värde** – bakgrundsfärgen visar hur fokuskommunen placerar sig i förhållande till övriga kommuner. Rött anger att kommunen tillhör de 25 % med mest ofördelaktiga värden, grönt att kommunen tillhör de 25 % mest fördelaktiga. Gult visar att värdet ligger någonstans däremellan.
- **Förändring** – Förutom själva värdet på förändringen från senast tillgängliga år, visar bakgrundsfärgen om den förändringen varit fördelaktig (grön) eller ofördelaktig (röd). En vit bakgrund betyder att ingen nämnvärd förändring skett, eller att nyckeltalet saknar en tydlig preferens för höga respektive låga värden. En asterisk (*) intill förändringsvärdet betyder att förändringsvärdet avser skillnaden senaste året och två år tillbaka.

Grön

Gul

Röd

Fokusnyckeltal

Varje kommun har ett antal fokusnyckeltal. Upp till tio nyckeltal väljs ut baserat på storleken på deras förändring. De fem största fördelaktiga och de fem största ofördelaktiga förändringarna sedan föregående period.

Utöver dessa kan ytterligare nyckeltal som haft en stabilt fördelaktig eller ofördelaktig nivå också redovisas som fokusnyckeltal. För att ett nyckeltal ska kvalificera sig i den här kategorin fokusnyckeltal krävs att nyckeltalet under minst tre fjärdedelar av tillgängliga år (inklusive det senaste) legat bland de mest fördelaktiga eller ofördelaktiga kommunerna.

I de fall ett fokusnyckeltal har röd ram (ofördelaktig utveckling eller stabil ofördelaktig nivå) listas tre kommuner som haft en mer fördelaktig utveckling och läge. En grå ram markerar ett nyckeltal som ger en blandad signal. Exempelvis ligger det fortfarande på en väldigt fördelaktig nivå men har sedan senaste tidsperioden rört sig i en ofördelaktig riktning. Fokusnyckeltal med en grön ram är de som hör till de fem största fördelaktiga förändringarna eller legat på en starkt fördelaktig nivå under en längre tid.

En mer detaljerad metodbeskrivning kommer publiceras på kolada.se